

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Alicja Walentynowicz (spr.)
Sędziowie:	SSO Henryk Lis SSO Iwona Hansz
Protokolant:	protokolant Katarzyna Marciniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 sierpnia 2017 r. w K.

sprawy

z powództwa:	(...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L.
przeciwko :	H. D. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego H. D. (1) od wyroku Sądu Rejonowego w Kołobrzegu z dnia 30 grudnia 2014r., o sygn. IV P 64/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego H. D. (1) na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. kwotę 1697,35 zł (jeden tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt siedem 35/100 złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

SSO H. L. SSO A. W. SSO I. H.

Sygn. akt IV Pa 32/15

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w L. złożył pozew przeciwko H. D. (1) o zapłatę odszkodowania w wysokości 46.473,44 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26.10.2012r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu, powód wskazał, że pozwany H. D. (1) jako dyrektor Ośrodka (...) w U. nie rozliczył się z mienia powierzonego, czym spowodował szkodę w majątku powoda.

Pozwany H. D. (1) wniósł o oddalenie powództwa podnosząc, że z jego zakresu obowiązków nie wynikało, iż ponosił odpowiedzialność za pracę księgowości. Ponadto wskazał, że pozwany nie był przeszkolony, poinformowany przez powoda jak funkcjonuje nadzór nad mieniem jednostki.

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2014r. Sąd Rejonowy Sąd Pracy w K.:

I. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 23.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26.10.2012r. do dnia zapłaty,

II. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.593,82 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

Pozwany H. D. (1) był zatrudniony w (...) S.A na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony od dnia 28.11.2011r., jako dyrektor Ośrodka (...) w U.

Zgodnie z umową o pracę do podstawowych obowiązków powoda, jako Dyrektora (...) Cechsztyń, należało zarządzanie jednostką zgodnie z przepisami obowiązującymi w spółce oraz postanowieniami umowy, w tym w szczególności:

- działanie na rzecz zmniejszenia kosztów funkcjonowania jednostki,
- bieżące zarządzanie jednostką,
- wykonywanie w imieniu spółki czynności wynikających z prawa pracy wobec pracowników jednostki,
- zapewnienie prawidłowego prowadzenia dokumentacji księgowej w zakresie ustalonym przez spółkę,
- organizowanie pracy w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami i zasadami prawa,
- kształtowanie racjonalnej polityki kadrowej i płacowej jednostki zgodnie z polityką spółki w tym zakresie,
- współpraca z zarządem spółki i poszczególnymi komórkami funkcjonalnymi spółki w zakresie wszystkich spraw związanych z zarządzaną Jednostką i jej prawidłowym funkcjonowaniem,
- zawiadamianie zarządu spółki o zagrożeniach powstania strat w działalności jednostki oraz sposobach ich eliminowania,
- zabezpieczenie i ochrona mienia jednostki.

Zgodnie z § 14 umowy o pracę z dnia 28.11.2011r. i § 13 umowy o pracę z dnia 31.05.2012r., na czas trwania umowy Spółka przekazała Dyrektorowi mienie, tj. wszystkie składniki majątkowe jednostki, obejmujące środki trwałe, wyposażenie, wyroby surowe, wyroby gotowe oraz materiały w magazynie wg stanu i na dzień wykazanych w protokole inwentaryzacji zdawczo- odbiorczej, jak również mienie, które zostanie powierzone w czasie trwania umowy o pracę, z obowiązkiem wyliczenia się z tego mienia. Dyrektor podjął się pieczy nad powierzonym mieniem o którym mowa w ust. 1 z obowiązkiem wyliczenia się z tego mienia i przyjmuje odpowiedzialność materialną za szkodę spowodowaną powstaniem niedoboru w powierzonym mu mieniu Jednostki. Dyrektor miał prawo powierzania poszczególnych składników majątkowych Jednostki, z obowiązkiem wyliczenia się z tego mienia, zatrudnionym w Jednostce pracownikom i zawierania w tym celu z tymi pracownikami umów o odpowiedzialności materialnej i umów o wspólnej odpowiedzialności materialnej,

W dniu 19.12.2011r., zgodnie z Zarządzeniem Nr (...) Prezesa Zarządu z dnia 30.11.2011r., został przeprowadzony spis zdawczo – odbiorczy środków trwałych, wyposażenia oraz wartości niematerialnych i prawnych. Osobą zdającą była E. S., osobą przyjmującą H. D. (1).

W tym samym dniu został przekazany towar do bufetu z magazynu. Towar został przeliczony i był zgodny ze stanem na dzień inwentaryzacji to jest 16.12.2011r.

W jednostce w okresie, gdy jej dyrektorem był pozwany kilkakrotnie zmieniały się osoby zatrudnione na stanowiskach związanych z dostępem do środków pieniężnych. Pozwany z osobami tymi nie zawierał umów o odpowiedzialności za powierzone mienie.

W dniu 02.01.2012r., H. D. (1) występując w imieniu (...) S.A. OWS (...) w U. zawarł z K. B. (1) umowę o pracę. Na mocy tej umowy K. B. (1) została zatrudniona na stanowisku – specjalista ds. kadr i księgowości, w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracę podjęła z dniem 02.01.2012r. w tym samym dniu K. B. (1) złożyła do akt osobowych deklarację o następującej treści:

„Oświadczam, że znane mi są obowiązki oraz świadomy jestem ciężkiej na mnie odpowiedzialności materialnej z tytułu zajmowanego stanowiska pracy, a w szczególności ponoszę odpowiedzialność materialną za mienie społeczne powierzone mi bezpośrednio z obowiązkiem zwrotu albo rozliczenia się na podstawie art. 124 Kodeksu Pracy jak również za mienie nad którym powierzono mi nadzór w związku z pełnioną przeze mnie funkcją”.

W dniu 31.01.2012r. - osoba zdająca - S. M. - kasjerka (osoba materialnie odpowiedzialna za środki pieniężne w kasie do dnia 31.01.2012r.) przekazała kasę nowej kasjerce K. K.

Od dnia 31.01.2012r, K. B. (1), pełniąc funkcję kasjerki, przyjęła odpowiedzialność za środki pieniężne środki pieniężne w gotówce w wysokości 2.063,92 zł. Wysokość salda została potwierdzona z raportem kasowym nr 4/01/2012 z dnia 31.01.2012r. oraz prowadzonej ewidencji dla konta „100-01-03” środki pieniężne w kasie (...) w U..

Przekazanie powyższe kasy nastąpiło w obecności komisji spisowej w składzie: T. B., A. W. (2)

W dniu 17.02.2012r. K. B. (1) złożyła wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas próbny z zachowaniem ustawowego okresu wypowiedzenia. Z upływem okresu wypowiedzenia, to jest w dniu 25.02.2012r. umowa ta została rozwiązana.

Na dzień rozwiązania umowy o pracę nie zostało dokonane przekazanie środków pieniężnych w kasie i tym samym nie dokonano rozliczenia K. B. (1) z mienia powierzonego jej na podstawie protokołu inwentaryzacji z dnia 31.01.2012r., jak również kwot wynikających z raportu 06/02/2012 na dzień 13.02.2012r. wykazujący stan środków w kwocie 7.797,85 zł oraz z raportu 07/02/2012 na dzień 16.02.2012r. wykazujący stan środków w kwocie 9.378,00 zł.

W dniu 27.02.2012r., H. D. (1) zawarł w imieniu (...) S.A. OWS (...) w U. umowę o pracę z A. S. (1). A. S. (1) została zatrudniona na umowę na okres próbny do 26.05.2012r., na stanowisko pracy – specjalista ds. kadr i księgowości, w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracę podjęła z dniem 27.02.2012r.

Po upływie okresu próbnego, pozwany zawarł z A. S. (1) umowę na czas określony do dnia 31.07.2012r. W dniu 01.08.2012r., strony zawarły umowę o pracę na czas nieokreślony. W umowach tych stanowisko pracy A. S. (1) zostało określone jako specjalista ds. administracji.

A. S. (1) nie składała do akt osobowych oświadczenia, co do przejęcia materialnej odpowiedzialności w zakresie obrotu gotówkowego.

W dniu 31.08.2012r., L. K. (1) przeprowadził kontrolę jednostki w zakresie stanów gotówki w Ośrodku (...). W wyniku kontroli, L. K. (1) stwierdził stan gotówki w kasie głównej o, stan gotówki według raportu kasowego nr 24/08/2012 z dnia 31.08.2012r. wynosił 36.805,69 zł. Brak gotówki w kasie głównej był niezgodny z saldem wykazany w raporcie kasowym.

Pogotowie kasowe dla jednostki eksploatacyjnej ustalone przez Prezesa Zarządu pismem nr (...) z dnia 28.02.2006 wynosiło 1.500 zł.

W toku kontroli, L. K. (2) nie stwierdził nieprawidłowości przy przekazywaniu gotówki z pozostałych punktów kasowych. Uzyskane środki były na bieżąco przekazywane do kasy głównej, którą prowadził H. D. (1).

W związku z ujawnionym niedoborem zarząd spółki nakazał przeprowadzić szczegółową kontrolę. W wyniku przeprowadzonej kontroli w dniach 02-07.09.2012r. za okres od 31.01.2012r. do 31.08.2012r. stwierdzono szereg nieprawidłowości, których dopuścił się pozwany w zakresie sposobu sprawowania pieczy nad powierzonym mu mieniem i zakresu zabezpieczenia powierzonego mienia przed dostępem do niego osób trzecich:

Podczas kontroli stwierdzono, że pozwany H. D. (1) udostępniał kasę osobom nieuprawnionym np. K. B. (1), A. S. (1) (z którymi nie zawarł żadnej umowy o odpowiedzialności za powierzone mienie pracodawcy, a A. S. (1) nawet nie przejęła kasy protokołem zdawczo- odbiorczym od swojej poprzedniczki), dawał im klucz lub wręcz pozostawiał kasę otwartą,

- w jednostce nie prowadzono także w sposób zgodny z zasadami obowiązującymi w Spółce dokumentacji kasowej oraz pozwany dopuszczał do przekraczania dopuszczalnego pogotowia kasowego.

W 2012r., Gminny Ośrodek sportu i Rekreacji w U. świadczył usługę na rzecz (...) S.A. Za wykonaną usługę wystawiono fakturę FV 335 na kwotę 8.000 zł. (...) Cechsztyń w U. zapłacił: w dniu 4.05.2012r., przelewem, kwotę 8.000 zł. Z raportu kasowego nr 16/05/2012r. oraz dowodu KW (...) wynika, iż powód pobrał kwotę 8.000 zł na zapłatę w/w usługi. Z dowodu KW nr 159 wynikało, że do kasy (...) w U. została przekazana kwota 5.000 zł, która została zwrócona do rąk pozwanego. Brak jest rozliczenia w/w kwoty oraz kwoty 3.000zł z dokumentu KW (...).

Pismem z dnia 12.09.2012r., pracodawca rozwiązał powodem umowę pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia w trybie art. 52 § 1pkt 1 kp. Jako przyczynę rozwiązania umowy wskazał, ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych - Dyrektora Ośrodka (...) w U. (...) w okresie od 01.02.2012r. do 31.08.2012r., tj:

1) dopuszczenie się zaniechań i naruszeń szczegółowo opisanych w protokołach z kontroli przeprowadzonej w dniach 2-4 września 2012r. (protokół z dnia 4 września 2012r. i 5 września 2012r.) naruszających jednocześnie § 38 i § 39 Regulaminu organizacyjnego przedsiębiorstwa Spółki (...) S.A. z siedzibą w L. oraz postanowień (§ 10 i § 13) umowy o pracę z dnia 31 maja 2012r., w wyniku czego Spółka doznała szkody majątkowej na kwotę 39.473,44 zł (trzydzieści dziewięć tysięcy czterysta siedemdziesiąt trzy złote 44/100), polegających m.in. na:

- braku nadzoru nad mieniem Jednostki w zakresie dotyczącym gospodarki środkami pieniężnymi,
- braku pieczy nad powierzonym z obowiązkiem wyliczenia się mieniem jednostki poprzez dopuszczanie do środków pieniężnych (kasy) pracowników, którzy nie mieli zawartych umów o odpowiedzialności majątkowej,
- nie przeprowadzaniu inwentaryzacji zdawczo-odbiorczej w przypadku zmiany pracowników prowadzących kasę Jednostki,
- nieprawidłowym prowadzeniu dokumentacji księgowej w zakresie środków pieniężnych w kasie Jednostki,
- nie zabezpieczeniu kasy i pomieszczenia, w którym kasa się znajduje przed dostępem osób trzecich,
- dopuszczenie do przechowywania w kasie wartości pieniężnych w kwotach przewyższających ustalony limit pogotowia kasowego,
- nieuzasadnionym odstępianiu od wręczenia pracownikom (dot. wymienionych w pkt.1 części „Przebieg kontroli” protokołu z dnia 5 września 2012r.) stanowiskowych kart pracy określających szczegółowy zakres obowiązków i odpowiedzialności,
- innych zaniechaniach i naruszeniach wskazanych w w/w protokole,

2) przekroczenie udzielonego w dniu 30 maja 2012r. pełnomocnictwa, objętego treścią załącznika do Uchwały Nr 43/2012 Zarządu Spółki z dnia 30 maja 2012r., tj. dokonywanie czynności z zakresu prawa pracy poprzez zawieranie i rozwiązywanie umów o pracę z pracownikami Jednostki:

- umowę na czas określony zawartą z pracownikiem dnia 25.06.2012r. dotyczącą zatrudnienia na stanowisku Pomoc Kuchenna

- umowę na czas określony zawartą z pracownikiem dnia 12.12.2011r. dotyczącą pracy na stanowisku Pokojowa.

W okresie od lutego 2012r., do 21.08.2012r., w majątku pozwanej spółki powstała szkoda w kwocie 46.473,44zł.

Sąd Rejonowy uznał roszczenie odszkodowawcze za częściowo uzasadnione.

W przedmiotowej sprawie Sąd uznał, iż brak jest podstaw, aby przyjąć, iż pozwany ponosi odpowiedzialność za mienie powierzone na zasadach określonych w art. 124 kp.

Zdaniem Sądu Rejonowego, prawidłowe powierzenie mienia nie zostało udowodnione przez powoda. Analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego nie potwierdza tezy powoda, iż pozwanemu powierzono gotówkę w kasie. Prawidłowe powierzenie musi zapewnić udział pracownika przy ustalaniu ilości i jakości przekazanego mu mienia. Postuluje się również, aby powyższe okoliczności zostały potwierdzenie pisemnie. Taka okoliczność nie wystąpiła w przedmiotowej sprawie.

Jak wynika z zeznań E. S. oraz załączonych do akt sprawy dokumentów w postaci pisma z dnia 19.12.2011r., sygn. OSW 615/12/11, w momencie, kiedy powód przejmował mienie (...) w U. nie przejął on środków pieniężnych. Brak jest jakichkolwiek dowodów, które wskazywałyby, iż w chwili przejmowania ośrodka przez pozwanego została przeprowadzona inwentaryzacja środków pieniężnych, a co za tym idzie doszło do ich powierzenie pozwanemu.

Świadek ta zeznała, iż odchodząc z ośrodka 15.12.2012r., nie przekazała pozwanemu kasy ośrodka. Według tego świadka, zaniechała inwentaryzacji kasy, ponieważ miało to nastąpić w późniejszym okresie i miało to być zrobione przez spółkę (...). Zeznania E. S. korespondują z opinią i zeznaniami biegłego J. S. (1), który stwierdził, iż badając dokumentację księgową ośrodka nie znalazł żadnego dokumentu, z którego wynikałoby, że gotówka oraz prowadzenie kasy zostało powierzone powodowi. Według biegłego, istotnym dla oceny odpowiedzialności pozwanego jest fakt, iż w chwili przejmowania ośrodka, gotówka nie była przedmiotem inwentaryzacji zdawczo-odbiorczej. Według biegłego istotnym był również fakt, iż z umów o pracę zawartych przez pozwanego w dniach 28.11.2011r. i 31.05.2012r., nie wynika, aby pracodawca przekazał mu mienie w postaci środków pieniężnych. Ani umowa o pracę z dnia 28.11.2011r. w § 14 ani umowa z dnia 31.05.2012r. w § 13 nie wyszczególniały wśród składników mienia, które pozwany przejmował lub miał przejąć, środków pieniężnych.

Uznać zatem należało, że skoro Sąd I instancji ustalił, iż w okresie zatrudnienia pozwanego nie doszło do powierzenia jemu środków pieniężnych, nie można przyjąć, iż pozwany ponosił odpowiedzialność za mienie powierzone. Brak wysokości salda początkowego gotówki, za którą pozwany miał odpowiadać, wyklucza przyjęcie stwierdzenia, iż ponosi pozwany odpowiedzialność na zasadzie art.124 kp.

Brak możliwości skutecznego dochodzenia odszkodowania na podstawie art. 124 k.p. nie wyłącza jednakże możliwości ponoszenia przez pracownika odpowiedzialności według przepisów art. 114–122 k.p. W tych przepisach ustawodawca określił zasady odpowiedzialności pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy w skutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych.

Ciężar udowodnienia powstałej szkody, jej wysokości jak również winy umyślnej pracownika spoczywa na pracodawcy. W świetle wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6.10.1998r. (I PKN 378/98 OSNAPiUS 1999, nr 22 poz. 717), w wypadku gdy pracodawca twierdzi, że szkoda została wyrządzona przez pracownika z winy umyślnej i żąda on od pracownika pełnej kompensaty na podstawie art. 122 k.p., to tym bardziej oczekuje odszkodowania za uszczerbek spowodowany

nieumyślnie. W takiej sytuacji Sąd nie może ustalić, że zachowanie pracownika nie wykazuje znamion winy umyślnej i oddalić powództwa bez oceny zachowania pozwanego w kategoriach winy nieumyślnej z art. 114 k.p.

Z treści art. 114 k.p. wynika, że pracownik, który wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych ze swej winy wyrządził pracodawcy szkodę, ponosi odpowiedzialność materialną według zasad określonych w przepisach rozdziału I działu piątego kodeksu pracy.

W ocenie Sądu Rejonowego, w sytuacji, kiedy powód nie ponosi odpowiedzialności za mienie powierzone, w pełnym zakresie, należało rozpatrywać odpowiedzialność powoda za szkodę wyrządzoną pracodawcy na zasadach ogólnych. Strona powodowa wykazała, że pozwany, jako pracownik naruszył obowiązki pracownicze i że istnieje związek przyczynowy pomiędzy naruszeniem tych obowiązków a powstałym niedoborem.

W tym zakresie, pracodawca wykazał, iż działania powoda, który był odpowiedzialny za zabezpieczenie i ochronę mienia stanowiły naruszenie obowiązków pracowniczych. Pozwany, mając umocowanie do zawierania umów z zakresu prawa pracy, nie zawarł z podległymi mu pracownikami umów o odpowiedzialności za mienie powierzone. Pozwany dopuścił się także tego, iż kasa główna spółki została przejęta przez pracownika A. S. (1), bez jakiegokolwiek protokołu zdawczo – odbiorczego od K. B. (1). Nadto, pozwany wbrew obowiązującym przepisom, dopuszczał do przekroczenia dopuszczalnego pogotowia kasowego, co prowadziło do wzrostu zapasu gotówki w dokumentach księgowych. Umożliwił swobodny dostęp do środków pieniężnych, które były przechowywane w kasie przez pozwanego i A. S. (1). Powyższe wskazuje, iż pozwany dopuścił do powstania niedoboru, ponieważ nie wykonywał w sposób należyty swojego podstawowego obowiązku, to jest zabezpieczenia i ochrony mienia. Pozwany nie wykonał żadnych czynności mających na celu zabezpieczenie i ochronę gotówki w kasie

Powyższe fakty znalazły potwierdzenie w zeznaniach świadków K. B. (1) i A. S. (2). A. S. (1) zeznała, iż nie było protokolarnego przekazania kasy pomiędzy nią a K. B. (1). A. S. (1) zeznała, iż nie mogła stwierdzić, czy przekazany jej przez K. B. (1) stan kasy był prawidłowy, ponieważ nie mogła zapoznać się raportem kasowym. Zeznania A. S. (1) korelowały z zeznaniami K. B. (1), która oświadczyła, że kiedy A. S. (1) przyszła do niej po dokumenty ona przebywała już na urlopie.

Sąd I instancji uznał za wiarygodne zeznania świadków A. S. (1), K. B. (1), E. S. oraz pozostałych świadków przesłuchanych w sprawie. Wiarygodność zeznań świadków nie była kwestionowana przez strony. Świadkowie opisywali zasady funkcjonowania gospodarki w Ośrodku (...) oraz okoliczności związane z ujawnieniem niedoboru i prowadzonymi kontrolami. Zeznania świadków były jasne, logiczne i jako takie zasługiwały na walor wiarygodnej podstawy ustaleń stanu faktycznego.

Ustalając wysokość szkody, Sąd ten oparł się na opinii pisemnej biegłego J. S. (1), którą zaakceptował jako wiarygodną podstawę ustaleń stanu faktycznego. Podzielił w pełni wywody biegłego i wnioski płynące z opinii pisemnej oraz ustnej. Biegły przyjął w swojej opinii założenia nakreślone przez Sąd, które miały oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Opinia ta była pełna, jasna i logiczna. Stanowiła ona w pełni wiarygodną podstawę dokonania wyliczeń należnego powodowi wynagrodzenia. Wiarygodności tak sporządzonej opinii dodaje fakt, że wyliczenia biegłego zostały sformułowane głównie w oparciu o dokumenty dostarczone przez stronę pozwaną.

Całość ustaleń biegłego zawartych w opinii Sąd I instancji poddał szczegółowej analizie pod kątem fachowości, rzetelności i logiczności. Opinia ta podlegała ocenie na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków.

Zeznania świadków, dokumenty zebrane w sprawie oraz opinia biegłego J. S. (1) wskazywały, iż pozwany ponosił odpowiedzialność za powstały niedobór na zasadzie winy nieumyślnej i była ona związana z nienależytym wykonywaniem obowiązków. Na marginesie wskazać należy, iż dokumenty księgowe były przekazywane na bieżąco do centrali spółki. Fakt ten jest o tyle istotny, gdyż jak wynika z zeznań biegłego J. S. (1) pozwany miał wiedzę o narastającym zapasie gotówki w zapisach księgowych. Jednakże wiedzę taką miały służby księgowe w centrali spółki.

Przez długi czas nikt nie reagowała fakt, iż księgowy stan gotówki stale narastał, a środki pieniężne nie wpływały na konto spółki. W ocenie Sądu, za zaistniały niedobór odpowiedzialność ponoszą służby kadrowe, które nie wykryły tego faktu, a które wiedziały jaki winien być w ośrodku zapas gotówki z godnie z zarządzeniem prezesa spółki. Zdaniem Sądu, zaistniały niedobór był wynikiem nie tyle celowego działania pozwanego, co wynikiem ogólnego bałaganu w wprowadzeniu księgowości i braku przestrzegania podstawowych zasad związanych z odpowiedzialnością za nadzór nad środkami pieniężnymi. Zdaniem Sądu, zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwolił na przyjęcie odpowiedzialności pozwanego na gruncie art. 122 k.p., w stosunku do całej szkody wyliczonej przez biegłego..

Strona powodowa nie udowodniła, aby pozwany wyrządził szkodę z winy umyślnej, pełnym zakresie. Wyjątek stanowiła kwota 8.000 zł. W ocenie Sądu, pozwanemu można przypisać umyślność jedynie do kwoty 8.000 zł., która to kwota została pobrana przez pozwanego na rozliczenie należności za basen w U..

W 2012r., Gminny Ośrodek sportu i Rekreacji w U. świadczył usługę na rzecz (...) S.A. Za wykonaną usługę wystawiono fakturę FV 335 na kwotę 8.000 zł. (...) Cechsztyń w U. zapłacił: w dniu 4.05.2012r., przelewem, kwotę 8.000 zł. Z raportu kasowego nr 16/05/2012r. oraz dowodu KW (...) wynika, iż powód pobrał kwotę 8.000 zł na zapłatę w/w usługi. Z dowodu KW nr 159 wynikało, że do kasy (...) w U. została przekazana kwotą 5.000 zł, która została zwrócona do rąk pozwanego. Brak jest rozliczenia w/w kwoty oraz kwoty 3.000zł z dokumentu KW (...). Zdaniem Sądu, skoro powód otrzymał kwotę 8.000 zł, co wynika z dokumentu KW (...)r., winien się z niej rozliczyć. Brak dokumentów potwierdzających o wpłacie tej kwoty do kasy spółki, świadczy o nierozliczeniu się pozwanego z tej kwoty, a co za tym idzie o odpowiedzialności pozwanego za szkodę powstała w majątku powoda w pełnej wysokości.

Na podstawie art.114 kpw zw. z art. 119 kp, Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego H. D. (1) na rzecz powoda (...) S.A. kwotę 15.000 zł. tytułem naprawienia szkody za nienależyte wykonywanie obowiązków pracowniczych. Wysokość zasądzonego odszkodowania stanowiła równowartość trzymiesięcznego wynagrodzenia powoda przysługująca pracownikowi na dzień wyrządzenia szkody..

Na podstawie art. 122 kp, Sąd ten zasądził do pozwanego H. D. (1) na rzecz powoda kwotę 8.000 zł. tytułem naprawienia szkody związanej z nierozliczeniem należności usługę wykonaną przez (...) w U..

Odsetki zostały zasądzone do 26.10.2012r., to jest od dnia wymagalności roszczenia wynikającej z doręczonego pozwanemu wezwania do zapłaty. Termin płatności wierzytelności upłynęła z dniem 25.10.2012r.

Na podstawie art. 100 kpc orzeczono o kosztach rozliczając je proporcjonalnie, mając na względzie wynik procesu.

Wyrok Sądu Rejonowego zaskarżyła strona pozwana zarzucając:

1. naruszenie art. 114 Kodeksu Pracy poprzez nie dokonanie przez Sąd I instancji zmiarkowania stopnia winy pozwanego,
2. naruszenie art. 115 Kodeksu Pracy poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, iż między zachowaniem pozwanego, a powstałą szkodą istnieje związek przyczynowy i powód niniejsze okoliczności udowodnił w toku postępowania,
3. naruszenie art. 117 § 1 Kodeksu pracy poprzez jego niezastosowanie przez Sąd I instancji pomimo ustalenia, iż niedobory gotówki wynikały z bałaganu w prowadzeniu spraw finansowych u powoda, a bezpośrednią odpowiedzialność za te braki ponoszą służby kadrowe oraz księgowość w centrali spółki, która wiedziała o narastającym zapasie gotówki w zapisach księgowych w (...) mimo braku wpływu pieniędzy na konto spółki i nie reagowała na zaistniałe nieprawidłowości, a zatem nieuwzględnienia okoliczności wyłączających odpowiedzialność,
4. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu przez Sąd I instancji, że pozwany umożliwiał swobodny dostęp do środków pieniężnych osobom nieupoważnionym, przez co w sposób nienależyty wykonywał obowiązki zabezpieczenia i ochrony mienia, podczas gdy zgodnie z zeznaniami świadków: A. S. (1), K. B. (1), S. B., D. G., K. P. oraz opinii biegłego J. S. (2) (którym Sąd I instancji dał wiarę) z gotówką mieli do czynienia wyłącznie pracownicy, którzy zajmowali stanowiska ściśle związane ze sprawami finansowymi (recepjoniści, księgowi), zaś pieniądze z kas na

koniec dnia były przekazywane księgowości wraz z raportem dobowym, na podstawie którego w przypadku zgodnego stanu gotówki wystawiano dowód KP,

5. naruszenie art. 233 § 1 oraz art. 11 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez zaliczenie przez Sąd I instancji w poczet materiału dowodowego akt sprawy karnej rozpoznawanej przed Sądem Rejonowym w Kołobrzegu pod sygn. akt II K 598/14, podczas gdy powyższa sprawa nie zakończyła się jeszcze prawomocnym wyrokiem skazującym, a nadto poprzez zaliczenie przez Sąd I instancji w poczet materiału dowodowego akt sprawy karnej bez wskazania kart oraz umożliwienia stronom zapoznania się z nimi i wypowiedzenia się czym naruszył zasadę bezpośredniości,

6. naruszenia art. 233 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, że w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy można pozwanemu przypisać winę umyślną w odniesieniu do kwoty 8 000 zł, która została pobrana przez pozwanego celem rozliczenia się z należności na rzecz Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w U. tytułem umowy nr (...) z dnia 29 lutego 2012 r.,

albowiem nie dokonał zwrotu powyższej kwoty mimo dokonania przelewu przez powoda w związku z tą samą należnością, podczas gdy nie można kategorycznie stwierdzić w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, że pozwany te pieniądze otrzymał z powrotem od (...) i nie wpłacił do kasy ośrodka, 7. naruszenia art. 100 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez błędne rozliczenie kosztów przez Sąd I instancji.

W związku z powyższymi zarzutami wniosła o:

a. zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów postępowania apelacyjnego,

alternatywnie

b. uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd rejonowy oraz orzeczenia o kosztach postępowania za pierwszą i drugą instancję.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego w łącznej kwocie 1697,35 zł (k.399).

Postanowieniem z 15.10.2015r. Sąd Okręgowy zawiesił postępowanie na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c., z uwagi na toczące się postępowanie karne przed Sądem Rejonowym w Kołobrzegu w sprawie II K 598/14 w którym pozwany miał postawiony zarzut przywłaszczenia kwoty 46.473,44 zł, dochodzonej w niniejszym postępowaniu. W sprawie tej zapadł prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydziału Karnego Odwoławczego w dniu 08.06.2017r., który utrzymał wyrok Sądu Rejonowego w Kołobrzegu z dnia 15.12.2016r. Wyrokiem tym H. D. (1) został skazany za przywłaszczenie kwoty 8.000 zł na szkodę (...) S.A. w L..

Postanowieniem z 05.07.2017r. tut. Sąd Okręgowy podjął zawieszony postępowanie.

W toku postępowania apelacyjnego strony podtrzymały swoje stanowiska wyrażone w apelacji i w odpowiedzi na apelację.

Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu postępowania apelacyjnego zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie sądu apelacyjnego Sąd Rejonowy wydając zaskarżony wyrok, wyjaśnił wszystkie istotne okoliczności sprawy, przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe i dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w granicach zasad logiki formalnej i doświadczenia życiowego, zgodnie ze swobodną oceną dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 k.p.c., a następnie wydał trafny, odpowiadający prawu wyrok. Sąd orzekający wskazał w wyczerpujących pisemnych motywach wyroku, jaki stan faktyczny oraz prawny stał się podstawą jego rozstrzygnięcia oraz podał na jakich dowodach oparł się

przy jego ustalaniu, stosując przy tym prawidłową wykładnię przepisów prawnych mających zastosowanie w niniejszej sprawie. Prawidłowo dokonane ustalenia faktyczne oraz należyte umotywowaną ocenę prawną sporu Sąd Okręgowy przyjmuje za własną w pełni podzielać wywody zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z tego też względu Sąd II instancji, nie dostrzega potrzeby ponownego szczegółowego przytaczania zawartych w nim argumentów (por. wyrok SN z 05.11.1998r. I PKN 339/98; z 22.02.2010r. I UK 233/09; z 24.09.2009r. II PK 58/09).

Zarzuty sformułowane w apelacji stanowią powtórzenie stanowiska prezentowanego przed Sądem Rejonowym do którego w sposób wyczerpujący odniósł się już Sąd I instancji. Wywody apelującego stanowią w istocie dowolną i gołosłowną polemikę z prawidłowymi rozważaniami tego Sądu.

Sąd a quo ważąc zebrany materiał dowodowy w niniejszej sprawie, także dowody przeprowadzone w postępowaniu karnym w sprawie o sygn. II K 598/14 (sposób ich przeprowadzenia nie został oprotestowany przez stronę pozwaną w trybie art. 162 k.p.c. co czyni zarzuty procesowe w tym zakresie za niedopuszczalne i chybione), w sposób logiczny i trafny określił i uzasadnił podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego na podstawie art. 114 k.p. w zw. z art. 115 k.p.

Pracownik ponosi odpowiedzialność materialną z tytułu naruszenia obowiązków pracowniczych tylko wtedy, gdy było ono przez niego zawinione. Wina nieumyślna może polegać na rażącym niedbalstwie, niedołożeniu należytej staranności lub lekkim niedbalstwie.

W przedmiotowej sprawie pracodawca sprostął obowiązkowi dowodowemu i wykazał że szkoda powstała z winy pozwanego a także został ustalony związek przyczynowy między zachowaniem (zaniechaniami) po stronie pozwanego a brakami środków finansowych w kasie.

Niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków przez pracownika, jako przesłanka odpowiedzialności majątkowej, może być następstwem zarówno działania, jak i zaniechania pracownika. W każdym przypadku wiąże się z naruszeniem obowiązków pracowniczych, zarówno tych wynikających z przepisów prawa, jak i z zawartej umowy o pracę lub umów dodatkowych do umowy o pracę (np. obowiązek zakazu konkurencji) oraz poleceń przełożonych. Na ogół odpowiedzialność jest konsekwencją uchybienia ustawowemu obowiązkowi podstawowemu, w szczególności obowiązkowi sumiennego i starannego wykonywania pracy, dbałości o dobro pracodawcy, jego mienie, zachowania w tajemnicy informacji i przestrzegania tajemnic ustawowo chronionych, stosowania się do poleceń przełożonych, przestrzegania regulaminu pracy i ustalonego w zakładzie pracy porządku, przepisów i zasad bhp oraz przepisów przeciwpożarowych.

Staranność pracowniczą da się natomiast zoobiektywizować, ponieważ dla każdego stosunku zobowiązaniowego, a więc również stosunku pracy, tworzony jest obiektywny wzorzec, któremu ma odpowiadać postępowanie strony zobowiązanej do świadczenia. Przepisy kodeksu pracy zobowiązują pracownika do zachowania staranności w ogóle. Za wzorzec w stosunkach pracy uznaje się należyta staranność, tzn. ogólnie wymaganą w stosunkach danego rodzaju (art. 355 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.), którą dodatkowo się relatywizuje w zależności na przykład od przymiotów osobistych pracownika, pełnionej funkcji czy rodzaju pracy.

Obowiązek dbałości o dobro pracodawcy, w znaczeniu ścisłym, rozumiany jest jako zobowiązanie pracownika do wykonywania w interesie pracodawcy w szczególnych i wyjątkowych sytuacjach czynności wykraczających poza zakres obowiązku świadczenia pracy określonego w zawartej umowie o pracę. Obowiązek ten można także rozumieć szerzej, uznając, że jego elementami są inne ustawowe obowiązki. Do takich zaś można zaliczyć pracowniczy obowiązek dbałości o mienie pracodawcy i zachowania oraz przestrzegania tajemnicy.

Co do zasady pracownik odpowiada za szkodę wyrządzoną pracodawcy w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków, jeżeli miał warunki, by je należyte wykonać. Ich stworzenie, które obciąża pracodawcę, wiąże się z wypełnieniem podstawowych obowiązków wskazanych w art. 94 k.p., w szczególności obowiązku zaznajamiania pracowników podejmujących pracę z zakresem ich obowiązków, sposobem wykonywania pracy na wyznaczonych stanowiskach i ich podstawowymi uprawnieniami; obowiązku stwarzania pracownikom

podejmującym zatrudnienie, warunków sprzyjających przystosowaniu się do należytego wykonywania pracy; obowiązku organizowania pracy w sposób zapewniający pełne wykorzystanie czasu pracy, jak również osiąganie przez pracowników, przy wykorzystaniu ich uzdolnień i kwalifikacji, wysokiej wydajności i należytej jakości pracy oraz obowiązku organizowania pracy w sposób zapewniający zmniejszenie uciążliwości pracy.

Należyte wypełnianie wymienionych powinności prawnych przez pracodawcę, w szczególności tych o charakterze informacyjnym, adaptacyjnym (tworzenie warunków sprzyjających przystosowaniu się do pracy) oraz organizacyjnym, pozwala na uniknięcie skutków majątkowych, wynikających z niedoinformowania pracownika i złej organizacji pracy. Za skutki uchybień pracodawcy w sferze ciężących na nim obowiązków pracownik nie ponosi odpowiedzialności. Ryzyko prowadzenia działalności spoczywa bowiem na pracodawcy.

Pozwany w sposób ewidentny naruszył moje obowiązki pracownicze wynikające z umowy o pracę, udzielonych pełnomocnictw przepisów kodeksu pracy w zakresie prawidłowego nadzoru nad podległymi pracownikami właściwej organizacji pracy i pieczy nad mieniem zakładu pracy. Miał też zapewnione ze strony pracodawcy warunki, by je należycie wykonywać. Dość kuriozalnie brzmią słowa obrony pozwanego, że nie znał się na księgowości, z powołaniem się na jakieś ustalenia w tym zakresie z zarządem spółki, iż ta sfera była wyłączona z jego obowiązków zarządczych. Po pierwsze nie zostało to udowodnione, a po drugie należy podkreślić, iż na kierowniku danej jednostki ciąży obowiązek szczególnej pieczy nad powierzonym jego nadzorze mieniem i podległymi pracownikami. Niepodobna wymagać od niego znajomości wszystkich specjalistycznych zagadnień, ale zobowiązany jest do egzekwowania szczególnej staranności od służb księgowych i prawidłowego wypełniania obowiązków. Zaniechania po stronie pozwanego z zakresu prawidłowego powierzenia obowiązków pracowniczych kolejnym księgowym - kasjerom, a także ich rozliczania oraz należytej organizacji pracy tych pracowników, obrazuje zebrany w sprawie materiał dowodowy (dowody z zeznań świadków i dokumenty rozliczeniowe) także dowody zawarte w aktach sprawy karnej.

Szkoda została ustalona przez biegłego z zakresu księgowości, który również wskazał na obowiązki pozwanego w tej sferze. Nie dość, że nie były wykonywane to jeszcze naiwne tłumaczenia H. D. dodatkowo wzmacniają zarzut braku dbałości o dobro i interes pracodawcy, elementarnej staranności pracowniczej osoby na kierowniczym stanowisku, co do której kryteria ocen winny być zaostrzone. Pozwany nie może powoływać się na „bałagan” panujący w Ośrodku (...) w zakresie księgowości i obiegu dokumentów, albowiem to on jako dyrektor był odpowiedzialny za przestrzeganie zasad związanych z nadzorem nad finansami tego Ośrodka. Nie jest to argument ekskulpujący go, a także okoliczność świadcząca o przyczynieniu pracodawcy w świetle art. 117 k.p.

Ocena dowodów zaprezentowana w tym zakresie ma charakter wybiórczy i tendencyjny, co nie może spotkać się z akceptacją i nie może przynieść oczekiwanych przez apelującego rezultatów.

Ocena dowodów zaprezentowana przez sąd pracy jest kompleksowa spójna i logiczna i wpisuje się w dyspozycję art. 233 k.p.c. Wywody i zarzuty apelacji nie zdołały podważyć prawidłowych rozważań tego sądu.

Pozwany nie tylko nie zarządził przeprowadzenia inwentaryzacji kasy po odejściu K. B., ale powierzył obowiązki kasjera A. S. (1), której to nie tylko nie powierzył w sposób prawidłowy odpowiedzialności materialnej stan kasy, to następnie nie nadzorował jej pracę i nie wyegzekwował należytego ich wykonywania. Pozwany akceptując raporty kasowe, z których wynikała niezgodność z rzeczywistym stanem gotówki w kasie, co najmniej godził się na występowanie szkody. Obowiązkiem pozwanego było dbanie o dobro i mienie zakładu pracy, prawidłowe jego zabezpieczenie i sygnalizowanie służbom księgowym powoda. Mówienie teraz o przyczynieniu się zakładu pracy, który mógł wcześniej zauważyć niedobór, wydaje się nieporozumieniem i niezrozumieniem roli powoda jako dyrektora Ośrodka.

Sąd Okręgowy podkreśla, że podziela pogląd prawny wyrażony przez Sąd Najwyższy, iż sąd drugiej instancji jest obowiązany zamieścić w swoim uzasadnieniu takie elementy, które ze względu na treść apelacji i zakres rozpoznania są potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy, ale nie ma zarazem obowiązku wyrażania szczegółowego stanowiska odnośnie wszystkich poglądów reprezentowanych przez strony, jeżeli nie mają one istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16.03.2012r., IV CSK 373/11, Lex nr 1169841

oraz z dnia 29.10.1998r., II UKN 282/98, OSNP 1999/23/758, Lex nr 38240). Z tego względu, mimo rozbudowanej i zawierającej szereg spostrzeżeń apelacji odwołującego, sąd apelacyjny odniósł się szczegółowo do istotnych z punktu widzenia niniejszej sprawy zarzutów i poprzestał na ogólnym nieuwzględnieniu podnoszonych w sprawie okoliczności drugorzędnych.

Sąd Okręgowy podziela również wywody i konstatację Sądu I instancji w zakresie oceny odpowiedzialności pozwanego co do kwoty 8000 zł na podstawie art. 122 k.p. Potwierdzeniem tego jest skazanie za powyższy czyn na podstawie art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.p. Ustalenia wydane w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym (art. 11 k.p.c.).

Konkludując apelację uznano za pozbawioną podstaw faktycznych i prawnych i dlatego na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono.

Rozstrzygnięcie o kosztach wpisuje się w dyspozycję art. 98 i 99 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

SSO H. L. SSO A. W. SSO I. H.

ZARZĄDZENIE

- 1) odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi strony pozwanej;
- 2) przedłożyć z wpływem lub za 2 miesiące.